

overhovedet kan være: at der er en Ejendomsret til Stede, som man ikke ved Lovbestemmelser kan tage fra hverken private eller en offentligretlig Korporation, og jeg vil gerne sige, at Beviset for, at Ejendomsretten til Præstegaardsjorderne er til Stede ifølge den grundbogsmæssige Adkomst dernede, har jeg i min Mappe, hvor jeg har samtlige Grundbogsafskrifter i saa Henseende.

Den højtærede Kirkeminister sagde imidlertid, at han mente, Ejendomsforholdet i Sønderjylland ikke var væsensforskelligt fra Forholdet i det øvrige Land, fordi man ogsaa i det øvrige Land i Pantebøger og Skøder havde betegnet vedkommende Sognemenighed eller Præsteembede som Ejer af Præstegaardsjorden. Jeg tror dog, der er den Forskel, at vi nede hos os, uanset hvad der staar i Kirkelovgivningen, havde en almindelig Lovbestemmelse, der sagde, at naar en Mand eller en Forening eller Korporation i 30 Aar havde staaet uantastet indført i Grundbogen som Ejer af fast Ejendom, saa var vedkommende Ejer af det, han var indført som Ejer af, uanset om han var det med moralsk eller juridisk Ret fra tidligere Tid eller ikke. De sidste Indførelser i Grundbøgerne har fundet Sted i Slutningen af 80'erne, og der er for mig ikke Spør af Tvivl om, at i det Øjeblik man vilde rejse en Kamp om dette Spørgsmaal, kunde det blive meget tvivlsomt, om Lovgivningsmagten ved Højesteret vilde faa anerkendt sin Ret til at handle, som man her har villet gøre.

Derhæst sagde den højtærede Kirkeminister, at det har vist sig ganske umuligt at arbejde med Løven af 1922; det havde ogsaa Jordlovsudvalgets Medlemmer erkendt. Ja, for saa vidt man mener, at Løven af 1922 gennemførte en Tvang for de sønderjydske Menigheder til at sælge, er dette rigtigt, men det gjorde Løven af 1922 netop ikke. Løven af 1922 aabnede Mulighed for, at Jorden kunde sælges, og den paalagde ogsaa — det skal jeg straks indrømme — Menighederne en Forpligtelse til ved Embedsledighed og ved Forpagtningsledighed at udbyde Jorden, men den paalagde dem absolut ingen Forpligtelse til ogsaa at sælge den; den paalagde dem Forpligtelse til at føre Forhandling om, hvorvidt Salg kunde komme i Stand, men kunde Parterne ikke enes om Prisen, ja, saa kom der ikke nogen Handel i Stand.

Nej, skal der ankes over de sønderjydske Menigheders Opræden i denne Forbindelse, har de forsyndet sig mod nogle Paragraffer, saa har det været mod § 43 i Lønningsløven,

der fastsætter, at ingen Præstegaardsjord kan bortforpagtes uden Kirkeministeriets Tilladelse. Jeg tror, man kan paapege Tilfælde, hvor Menighedsraadene har bortforpagtet Jord uden at indhente Kirkeministeriets Tilladelse dertil, og jeg erkender for saa vidt, at dette er beklageligt, men en Grund dertil kan jo have været, at den sønderjydske Befolkning i de nu næsten 5 Aar, der er gaaet siden Genforeningen, har været udsat for en saa overvældende Flom af nye Bestemmelser paa de mest forskellige Omraader, og der skal dog en vis Tid til at sætte sig ind i Lovens Ord og Mening. Selve Løven af 1922 om dette specielle Forhold taler ikke om Forpligtelsen til at ansøge Kirkeministeriet om Tilladelse til Bortforpagtning, og det er muligt, at man har overset Bestemmelsen i Lønningslovens § 43 og derfor ganske uvidende har forsyndet sig mod denne Paragraf. Men jeg skulde tage meget fejl, om det ikke ogsaa i adskillige Tilfælde i de 5 Aar er sket, at forskellige Ministerier har udsendt Cirkulærer til de sønderjydske Landsdele, som aldrig skulde have været indenfor disse Landsdeles Grænser, fordi de kun gjaldt i det gamle Land. Det kunde jeg fremføre Eksempler paa fra de forskelligste Omraader, og der er ogsaa Beviser for, at man i Kirkeministeriet har været i Uklarhed om forskellige Bestemmelser og først i den seneste Tid er kommet til Klarhed over dem. Men naar Administrationen har kunnet famle, kan der ogsaa være adskilligt, der taler til Undskyldning for, at almindelige Menighedsraadsmedlemmer ikke har været helt klar over, hvad der har været deres Forpligtelser, og hvad der har været deres Rettigheder i dette Spørgsmaal. Jeg skal være den første til at beklage det, om man bevidst og med Villie har sat sig op mod Bestemmelser, der er gældende Lov ogsaa for de danske Sønderjyder; jeg skal være den første til at sige, og har ogsaa gjort det i adskillige Tilfælde, hvor jeg er kommet til Kundskab om det, at noget saadant kan man simpelt hen ikke gøre. Men naar der er Tale om, at de sønderjydske Menighedsraad er vrangvillige i dette Forhold, vil jeg dog have Lov til at sige fra denne Talerstol, at saa har de sønderjydske Menighedsraad ikke været ene om at tage Forholdsregler, der kunde udtypes som enevældige, naar man oplever, at der fra Kirkeministeriets Side siges, hvis man ved et eventuelt Udbud af Jord ikke naar til Salg af Jord: Ja, men vi vil nu have Jorden solgt, og for at gennemtvinge det, for at gøre vedkommende Menighedsraad ked af det, giver man kun Tilladelse til at bortforpagte